

E n Met de la Muga: un homenatge

La primera vegada que vaig trepitjar l'Alta Garrotxa deu fer ara uns quaranta anys. Després de fer l'aprenentatge d'estudiant, a la primèria de l'estiu del cinquanta-dos, un grup d'amics decidírem passar uns dies a Sant Aniol d'Aguja. Tenia disset anys.

Recordo que, de bon matí, el cotxe de línia ens deixà al trencant de Montagut. Carregats, com si fóssim matxos de bast, iniciàrem a peu el nostre camí fins arribar a la placeta, davant l'església, a Montagut, on férem la primera parada i van comprar les poques coses que ens faltaven per passar la setmana. La segona parada fou a les gorgues de sota Sadernes —un bany ben curt— abans de fer un petit most a l'hostal. Havent deixat enrere Castell Sespasa i Pont de Valentí, arribàrem a la Muntada on, abans de dinar, ens remullàrem a la platja del Bon Repòs. Més tard emprenguérem, pels engorjats dels Gomarells i

la gorga d'en Citró, la resta del camí fins als prats sobre el molí de Sant Aniol. Plantàrem les tendes. Era ja l'hora baixa de cap al tard.

Era des d'aquella perspectiva que l'Alta Garrotxa ens apareixia com un terrer on mai no acabaríem de conèixer les

seves peculiars rugositats ni de recórrer els seus desiguals camins. Des de Rocabrúna fins a Albanyà, aquest tros de Garrotxa, amb les seves muntanyes, valls, rieres, espadats i engorjats oferia una infinitat de possibles caminades. Hom gaudia del que la naturalesa —ben a prop de casa— ens oferia i del bon acolliment que trobàvem sempre en els homes i dones que l'habitaven i, per descomptat, intuïem el significat d'una vida passada, tota ella, en aquells llogarrets reclosos enmig d'aquelles muntanyes a recer de qualsevol innovació.

Les noves generacions —vehicles tot terreny, motos trails, mountain-bike— tenen una perspectiva ben diferent del

*En Met de la Muga
—Jaume Farcy i Vila—
i el seu entorn natural*

que és i ha estat l'Alta Garrotxa. Potser amb més o menys ventura coneixeran i estimaran aquesta terra tot recorrent les seves pistes i camins que fa cert temps —ben pausadament— trepitjaven els matxos de bast, però ben segur que han fet tard per poder conèixer i estimar els homes i dones que hi donaren vida.

Fa poc, un grup de bona gent va retre homenatge, en el Mas Sobirà de la Vall de Ribelles, a en Jaume Farcy i Vila, en Met de la Muga de l'Hostal de la Muga de Dalt. Tota la seva vida va transcórrer entre el triangle format per les cantonades d'Oix, Ribelles i Albanyà. Segur que durant els seus setanta-cinc anys va conèixer cada bri d'herba trepitjada i, és clar, va acollir tots aquells que d'un costat o altre de la ratlla fronterera s'aixoplugaren en dies de mullena o es refrescaren en dies de forta calor a l'hostal, noticiable ja al segle XVII.

La vida d'en Met, la Núria —la seva muller— i els seus fills, en Marcelino i en Sidro, és un exemple manifest del que ha estat un constant vaivé de la gent de l'Alta Garrotxa. Permeteu-me que us arribin uns bocins d'aquesta vida amb lletres d'en Joan Brossa, extretes del seu article aparegut al núm. 102 del Butlletí del Centre Excursionista d'Olot, i mentre us en féu cabal resseguí-la tenint al davant vostre el mapa de la Garrotxa. «En Jaume

Farcy i Vila, més conegut com en Met de la Muga, va néixer l'any 1916 a ca la Nica d'Oix. Ja de petit va anar a viure a cal Bassó de Monars; quan tenia dos anys el portaren a Sant Joan les Fonts i, a l'edat de quatre anys, a Mas de l'Om de Monars.

La Núria Naspleda i Massanella, neix a la casa de Canamàs a la vall de Carrera; d'allí va als Girants de Dalt, més tard a la casa de Principi i, finalment, a Mas de l'Om de Ribelles.

Els dos masos es troben separats per la serra del Comanegra i es veu que en Met i la Núria es trobaven per aquells cims tot pasturant el bestiar, d'aquí va venir la coneixença i acabà en casament a Oix el 15 de desembre de l'any 1942.

Un cop retornats del viatge de noces, s'instal·len a Mas de l'Om de Ribelles, on neix el primer fill, en Marcelino, l'any 1945. Més tard, s'instal·len a Morató, on passen nou anys i on neix el segon fill, en Sidro, l'any 47.

Més tard i a la mateixa vall de Ribelles, van a la casa del Domé, on estaran sis anys. La casa es cremà per culpa d'un llamp. Tornen a Morató sis mesos i aleshores s'instal·len definitivament a l'Hostal de la Muga, on són des de fa més de vint-i-sis anys».

Tota una vida fent de pastor i trasplantant-se d'una casa a l'altra. Tota una existència viscuda en menys d'un pam de terra. Parleu-ne amb en Quel i la Cisqueta de la Masó de Talaixà trasplantats a la plana de la vall

de Riu; amb la Maria de Ripoll d'Hortmoier trasplantada a la vall de Carrera, amb en Fonso de Llorona i en Pep de Resclussanys trasplantats a Olot; amb en Peret de cal Blanch de Beget a Camprodon; amb l'Enric i en Climent de la Badosa de la vall del Bac trasplantats a Sant Joan de les Abadesses; amb en Manel de la Sala de Santa Bàrbara de Pruneres trasplantat avui a Coldecarrera.

L'homenatge a en Met de la Muga és també, alhora, un homenatge a tota aquesta gent que ens ha fet estimar una terra «aspra, trencada i de mala petja», però alhora volguda i enyorada.

Aquest homenatge té per tots nosaltres una doble enyorança: la d'en Met, que no volgué trasplantar-se novament —hi ha qui mor d'enyorament—, i la nostra, la dels que haurem de recordar mirades, veus i somriures —hi ha qui només li resta viure d'enyorament.

JOSEP M. MELCIÓ I PUJOL